

Svar på fråga 2024/25:1388 av Anna Vikström (S)
Nikotinanvändning under graviditet

Anna Vikström har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att minska nikotinanvändningen ur ett folkhälsoperspektiv relaterat till graviditet.

Barn och unga är särskilt känsliga för nikotinets beroendeframkallande egenskaper. Denna grupp behöver därför skyddas särskilt. Det inkluderar givetvis även ofödda barn som riskerar att utsättas för nikotin under graviditeten.

Nikotinanvändning under graviditet innebär hälsorisker både för den gravida och fostret.

I budgetpropositionen för 2025 föreslog regeringen att målet för tobaks-politiken skulle ändras, vilket riksdagen därefter har beslutat. I det nya målet är det tydligt att alla nikotinprodukter omfattas och att målet är minskade medicinska och sociala skador orsakade av tobaks- och nikotinprodukter. Enligt bestämmelser i förordningen (2021:248) med instruktion för Folkhälsomyndigheten ska myndigheten bl.a. följa upp

utvecklingen och ansvara för den samordnade uppföljningen inom tobaksområdet. Myndigheten ska även övervaka marknadsutvecklingen av bl.a. så kallade tobaksfria nikotinprodukter.

Tobaks- och nikotinbruk ingår även i Socialstyrelsens nationella riktlinjer 2024 om vård vid ohälsosamma levnadsvanor. Riktlinjerna, som är ett stöd för prioriteringar i hälso- och sjukvården och tandvården, beskriver vilken typ av stöd som har bäst effekt och vilka grupper som det är viktigast att erbjuda stöd till. Enligt riktlinjerna ska hälso- och sjukvården och tandvården erbjuda stöd till gravida som röker eller snusar. Rådgivande samtal till gravida har högsta prioritet för att stödja goda hälsovanor under graviditeten.

I Socialstyrelsens nationella riktlinjer 2025 om graviditet, förlossning och tiden efter rekommenderas att mödrahälsovården ska utgå från Nationellt basprogram för graviditetsövervakning. I basprogrammet ingår att rådgivande samtal om tobakens och nikotinets negativa påverkan på fostret bör erbjudas mycket tidigt i graviditeten.

Stockholm den 3 september 2025

Jakob Forssmed